

Bukowiny

Видання громадської організації
«Чернівецьке обласне Товариство польської
культури ім. Адама Міцкевича»

Nr 194 (775)

maj 2023 r.

Ukazuje się od 30 lipca 1883 roku

Pismo społeczne, gospodarcze i literacko-kulturalne

Obchody Dnia Polonii i Polaków za granicą

2 MAJA 2023 ROKU odbyły się obchody Dnia Flagi Rzeczypospolitej Polskiej oraz Dnia Polonii i Polaków za Granicą z udziałem Pary Prezydenckiej.

Na dziedzińcu Belwederu w tym dniu spotkali się Polacy z całego świata. Tutaj też odbyła się ceremonia wręczenia przez Prezydenta RP Andrzeja Dudę odznaczeń państwowych działaczom polonijnym, Aktów Nadania Obywatelstwa Polskiego oraz flag państwowych przedstawicielom organizacji i instytucji zasłużonych w działalności na rzecz wsparcia Polonii i Polaków poza granicami kraju.

Odnaczenia państwowe otrzymali: za wybitne zasługi w promowaniu polskiej kultury, za dokumentowanie najnowszej historii Polski **Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski Czesław CZAPLIŃSKI**, za wybitne zasługi w rozwijaniu polsko-brazylijskiej współpracy, za działalność na rzecz środowiska polonijnego **Krzyż Oficerski Orderu Zasługi RP Sergio SECHINSKI**, za wybitne zasługi w niesieniu pomocy humanitarnej obywatelom Ukrainy oraz Polakom na Wschodzie **Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski Ireneusz DEREK**, za wybitne zasługi w działalności na rzecz środowiska polonijnego w Czechach, za popularyzowanie polskiej kultury **Krzyż Kawalerski Orderu Zasługi RP Tadeusz SZKUCIK**.

Prezydent RP odznaczył również **Krzyżem Kawalerskim Orderu Zasługi RP ks. biskupa Edwarda KAWĘ** za wybitne zasługi w działalności na rzecz polskiej mniejszości na Ukrainie.

W gronie osób odznaczonych znalazła się Bukowinka **Regina KAŁUSKI** – prezes Starokrasnoszorskiego TKP im. Jana Pawła II, która otrzymała **Krzyż Kawalerski Orderu Zasługi RP** za wybitne zasługi w krzewieniu polskiej kultury i tradycji narodowej.

Pierwsza Dama w swoim przemówieniu wyraziła ogromne uznanie i szacunek dla pracy nauczycieli za granicą. Zaakcentowała jak ogromne znaczenie ma polonijna edukacja w wielu krajach. – Jej nieoceniona rola spoczywa przede wszystkim na wspaniałych nauczycielach – mówiła, dodając, że pracują oni z niezwykłym zaangażowaniem i poświęceniem.

Podczas uroczystości prezydent Duda mówił, że święto jest dedykowane Polakom, którzy mieszkają poza granicami, a których jest 20 mln. "Gratuluję tym, którzy odebrali akty nadania polskiego obywatelstwa i w sensie formalnym stali się częścią naszej obywatelskiej wspólnoty Rzeczypospolitej Polskiej" – podkreślał.

Duda zwrócił uwagę na trudne czasy, w których żyją obecnie nasi rodacy, ludzie o polskich korzeniach na Ukrainie i na Białorusi.

"Którzy, czy to ciemieni są przez białoruski reżim i nie żyją w prawdziwie wolnym, niepodległym kraju, nie mogą cieszyć się tymi wszystkimi wolnościami,

którymi my możemy cieszyć się w Rzeczypospolitej Polskiej, jak również i tymi, którzy żyją na Ukrainie, są obywatelami Ukrainy, którzy czy to dzisiaj z bronią w ręku bronią swojej ojczyzny, będąc żyjącymi na Ukrainie Polakami, czy mając polskie korzenie walczą w obronie

czy też ich najbliższych, którzy na nich czekają z nadzieją i trwogą. Z nadzieją, że wróć, z trwogą, jaka zawsze towarzyszy sytuacji, kiedy ktoś z najbliższych jest w niebezpieczeństwie" – powiedział prezydent.

Pierwsza dama Agata Kornhauser-Duda dodała, że w tym dniu należy

podkreślić ogromne znaczenie polonijnej edukacji, realizowanej w wielu krajach. "Jej nieoceniona rola spoczywa przede wszystkim na wspaniałych nauczycielach" – mówiła. Pracują oni, jak dodała, "z niezwykłym zaangażowaniem i poświęceniem". "Chcę wyrazić ogromne uznanie i szacunek dla państwa pracy" – podkreśliła pierwsza dama.

Poinformowała, że przykładem kultywowania tradycji narodowej jest działalność chóru dzieci z Tbilisi w Gruzji, który wystąpił podczas wtorkowych uroczystości.

Przypomniała również o akcji "Pomoc Polakom na Wschodzie", realizowanej od 2016 roku. Zaznaczyła, że akcja była realizowana mimo pandemii i od końca 2020 roku udzielono pomocy Polakom w takich krajach jak Kazachstan, Rosja, Białoruś, Mołdawia, Gruzja, Litwa, Ukraina. "Największą część pomocy humanitarnej trafiła do naszych rodaków w Ukrainie, właściwie od pierwszych dni barbarzyńskiej napaści Rosji na Ukrainę" – mówiła Kornhauser-Duda. Akcja ta, dodała, że byłaby możliwa bez pomocy różnych podmiotów i firm. "Wszystkim, którzy włączyli się w tę akcję, chcę bardzo serdecznie podziękować" – powiedziała.

2 maja obchodzony jest również Dzień Flagi RP, ustanowiony w 2004 roku. Historycznie polskie barwy narodowe wywodzą się z barw herbu Królestwa Polskiego i herbu Wielkiego Księstwa Litewskiego. W symbolice polskiej flagi biel pochodzi od bieli orła, będącego godłem Polski i bieli Pogoni – rycerza galopującego na koniu – godła Litwy. Oba godła znajdują się na czerwonych tłach tarcz herbowych. Na naszej fładze biel znalazła się u góry, ponieważ w polskiej heraldyce ważniejszy jest kolor godła niż tła.

Obchody Święta Narodowego 3 Maja

Święto Konstytucji

3 Maja

Z OKAZJI ŚWIĘTA NARODOWEGO

3 Maja – w 228. rocznicę uchwalenia drugiej na świecie i pierwszej w Europie ustawy regulującej organizację władz państwowych, prawa i obowiązki obywateli – Para Prezydencka wzięła udział w uroczystościach na pl. Zamkowym w Warszawie.

– Konstytucja 3 Maja to akt niezwykły: świadectwo wielkiej mądrości, przenikliwości i wielkiego patriotyzmu. Jej uchwalenie było wielkim wydarzeniem nie tylko w dziejach Polski, ale też w dziejach świata – mówił podczas uroczystości Prezydent Andrzej Duda.

Rano w Bazylice Archikatedralnej p.w. św. Jana Chrzyciela Prezydent Andrzej DUDA i Agata KORNHAUSER-DUDA uczestniczyli we mszy w intencji Ojczyzny. Nabożeństwu przewodniczył metropolita warszawski kard. Kazimierz Nycz. Przed rozpoczęciem mszy odśpiewano hymn państwowy.

O godz. 11.00 na Zamku Królewskim Prezydent RP wręczył trzem wybitnym Polakom najwyższe odznaczenia państwowe. Orderami Orła Białego uhonorowani zostali: Czesław Bielecki, Wincenty Kućma oraz Władysław Siemaszko.

– Dziękuję, że mogłem wręczyć Panom te wspaniałe, najwyższe polskie ordery. Za to wielkie dzieło, które realizujecie w swoim życiu, z całego serca, w imieniu Rzeczypospolitej, dziękuję – mówił Andrzej Duda podczas uroczystości.

Po południu ponad 2 tys. żołnierzy Wojska Polskiego i z państw sojusznicych oraz funkcjonariuszy służb podległych MON i MSWiA wzięło udział w defiladzie wojskowej odbywającej się pod hasłem „Silni w sojuszach”.

– Nie ukrywam, mamy wielkie ambicje. Chcemy, żeby Polska była państwem stabilnym, chcemy, żeby Polska była państwem dobrze rozwiniętym, ale przede wszystkim chcemy, żeby Polska była państwem, w którym jest bezpiecznie, i w którym obywatel czuje się bezpiecznie – mówił Andrzej Duda.

Warszawiacy i turyści odwiedzający stolicę mogli dziś zwiedzić Rezydencję Prezydenta RP Belweder.

Prezydent podziękował wszystkim, którzy świętują rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja.

Prezydent.pl

Zełenski odznaczył prezydentów Chełma, Rzeszowa, Lublina i Przemyśla

„Z INICJATYWY Prezydenta Ukrainy w naszym mieście odbyła się wzruszająca uroczystość wręczenia tzw. miastom frontowym specjalnych wyróżnień – tytułów Miast Ratowników” – napisał na Facebooku prezydent Chełma Jakub BANASZEK. Chełm, Rzeszów, Lublin i Przemyśl, miasta przygraniczne z województw lubelskiego i podkarpackiego, otrzymały tytuły Miasta Ratownika przyznawane miejscowościom, które z wyjątkowym zaangażowaniem pomagały i pomagają Ukrainie i jej obywatelom w czasie rosyjskiej inwazji. Uroczystość wręczenia odznaczeń odbyła się w nocy z 5 na 6 kwietnia w Chełmie. Ukraińska delegacja z prezydentem Wołodymyrem Zełenskim na czele zatrzymała się tam w drodze powrotnej z Warszawy do Kijowa, podczas oficjalnej wizyty dyplomatycznej w Polsce.

W uroczystości zorganizowanej w Pałacu Kretschmarów prezydentowi Ukrainy towarzyszył premier Mateusz

Morawiecki, wiceszef Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji Paweł Szefernaker, a także inni członkowie rządu, postowie i dyplomaci.

Wyróżnienia z rąk prezydenta Ukrainy odebrali prezydenci Jakub BANASZEK (Chełm), Krzysztof ŻUK (Lublin), Wojciech BAKUN (Przemyśl) i Konrad FIJOŁEK (Rzeszów).

„To dla mieszkańców Chełma wyjątkowe wyróżnienie – za wszystkie gesty, za dobre serca, bezinteresowną pomoc, solidarność z Ukrainą. Jestem dumny i wzruszony, że mogłem ją w Waszym imieniu odebrać. W imieniu nas wszystkich wręczyłem Panu Prezydentowi ikonę Matki Boskiej Chełmskiej, która jest ważna dla obu naszych narodów” – napisał na Facebooku prezydent Chełma Jakub Banaszek.

„Pomoc dla Ukrainy ma dla mnie twarz Pani Oleny, która przyjechała tu z dwójką synów, na skutek uderzenia

rakiety mogli stracić oczy, ale lubelscy okulisci uratowali im wzrok. Ma twarz Wiktorii, która od wielu miesięcy aktywnie działa na rzecz swoich rodaków, organizując różnego rodzaju wsparcie. Ma twarz Oksany, która przyjechała do Lublina w ostatniej chwili przed porodem i wymagała pilnej pomocy specjalistycznej, by jej i dziecku nic się nie stało. To też twarze tysięcy dzieci, kobiet i mężczyzn, którym pomogliśmy. To również tysiące wolontariuszy i wolontariuszek, którzy w kilka godzin po pierwszych atakach byli już w gotowości, by pomagać, by otworzyć drzwi swoich domów dla nieznanym” – powiedział z kolei Krzysztof Żuk.

Miasto Ratownik to tytuł ustanowiony w ubiegłym roku przez Wołodymyra Zełenskiego jako symboliczne podziękowanie dla miast partnerskich w Polsce zaangażowanych w niesienie pomocy Ukrainie i jej obywatelom w związku z wojną.

PAP.

Komunikat przywódców G-7

TEGOROČNY SZCZYT grupy G-7 odbył się 19-21 maja 2023 r. pod przewodnictwem Japonii w Hiroszimie.

Przywódcy G-7 ogłosili dalsze środki mające zwiększyć koszty ponoszone przez Rosję i tych, którzy wspierają jej działania wojenne. Zobowiązali się: zapewnić, by eksport wszystkich produktów o kluczowym znaczeniu dla rosyjskiej maszyny wojennej był ograniczony we wszystkich jurysdykcjach G-7 podając dalsze działania, by zapobiegać obchodzeniu i uchylaniu się od sankcji skierowanych przeciwko Rosji ograniczyć wykorzystywanie przez Rosję międzynarodowego systemu finansowego, w tym poprzez zapobieganie wykorzystywaniu oddziałów rosyjskich banków w państwach trzecich do unikania sankcji podając kroki, by ograniczyć dochody Rosji z energii i metali wspólnie działać, by ograniczyć handel diamentami wydobywanymi, przetwarzanymi lub produkowanymi w Rosji oraz ich wykorzystanie.

Pozbawimy Rosję pochodzących z krajów G-7 technologii, sprzętu przemysłowego i usług, które wspierają jej maszynę wojenną.

Przywódcy G-7 ponowili również apel do stron trzecich o zaprzestanie udzielania materialnego wsparcia rosyjskiej agresji na Ukrainę. Grupa G-7 będzie nadal podejmować działania przeciwko podmiotom z państw trzecich, które w ten sposób wspierają rosyjską wojnę. Ponownie podkreślili, jak ważne dla bardziej stabilnego i bezpiecznego świata są wysiłki na rzecz rozbrojenia i nieprolifacji.

Przywódcy G-7 powtórzyli, że groźby Rosji

dotyczące użycia broni jądowej wobec Ukrainy są niedopuszczalne. Zapewnienie odporności gospodarczej i bezpieczeństwa gospodarczego na całym świecie pozostaje naszą najlepszą ochroną przed wykorzystywaniem słabości gospodarczych jako broni.

Potwierdzili swoje wspólne zobowiązanie, by do 2027 r. uruchomić kwotę do 600 mld USD na potrzeby partnerstwa G-7 na rzecz globalnej infrastruktury i inwestycji.

Państwa grupy G-7 będą współpracować z krajami rozwijającymi się i wschodzącymi, aby przyspieszyć redukcję emisji i wspierać sprawiedliwą transformację energetyczną tych krajów, podkreślili znaczenie mobilizacji środków finansowych na dalsze wdrażanie i rozwój czystych technologii i działań, również jako sposobu na jednoczesne zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego.

Przywódcy G-7 są nadal głęboko zaniepokojeni obecną pogarszającą się sytuacją w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego i żywienia na świecie, pogłębianą nielegalną wojną napastniczą Rosji przeciwko Ukrainie, potwierdzili, że następujące inicjatywy mają kluczowe znaczenie, by zagwarantować eksport zbóż z Ukrainy i stabilne dostawy dla potrzebujących, podjęli konkretne kroki, by wraz z krajami partnerskimi zainicjować deklarację działania z Hiroszimy na rzecz odpornego światowego bezpieczeństwa żywnościowego z myślą o obecnych i przyszłych potrzebach.

Źródło: consilium.europa.eu/pl

Ukraińcy nie chcą iść na kompromis

Według znakomitej większości Ukraińców „Putin to dzisiejszy Hitler”. 71,8 proc. obywateli Ukrainy uważa, że żadne kompromisy z Rosją są niemożliwe, a wojna może się zakończyć tylko zwycięstwem nad Moskwą – wynika z ankiety przeprowadzonej przez Centrum Razumkova wraz z Fundacją Inicjatyw Demokratycznych im. Ilko Kuczerowa. Według wyników ankiety, wśród tych, którzy uważają, że Majdan był sprawiedliwym powstaniem ludu przeciwko dyktaturze, 19,1 proc. respondentów odpowiedziało, że możliwe są kompromisy z Rosją w

celu zakończenia wojny. Tylko 3,3 proc. ankietowanych stwierdziło, że dla pokoju konieczne są wszelkie kompromisy z Rosją. Z sondażu wynika, że zdecydowana większość Ukraińców wierzy w zwycięstwo Ukrainy w wojnie z Rosją. 65 proc. respondentów określiło prezydenta Wołodymyra Zełenskiego jako polityka, który odegrał ważną rolę w obronie kraju, 47 proc. respondentów uważa za taką osobę naczelnego dowódcę sił zbrojnych Waterija Żaluźnego.

Źródło: PolskieRadio24.pl

Trwa rozminowywanie pól na Ukrainie

MINISTERSTWO GOSPODARKI Ukrainy poinformowało, że min nie ma już w obwodzie czerkaskim, dniepropetrowskim oraz kontrolowanej przez Ukrainę części obwodu zaporoskiego. Rosjanie zaminowali na Ukrainie hektary pól uprawnych. Według Państwowej Służby ds. Sytuacji Nadzwyczajnych rozminowania wymaga ok. 470 tys. hektarów użytków rolnych w dziewięciu obwodach. Taką informację Ministerstwo Gospodarki Ukrainy przekazało, że grunty te zostaną poddane inspekcji w pierwszej kolejności i w razie potrzeby oczyszczone z min. Chodzi o tereny kontrolowane przez Kijów. Tam, gdzie trwają działania wojenne, lista gruntów do rozminowywania obejmuje pola położone nie bliżej niż 20 km od linii frontu i niepoddawane ciągłemu ostrzałowi.

„Przez tydzień jednostki Państwowej Służby ds. Sytuacji Nadzwyczajnych, Sił Zbrojnych Ukrainy, Państwowej Specjalnej Służby Transportowej i operatorzy pozarządowi badali ponad 12 tys. ha gruntów rolnych przeznaczonych do priorytetowego rozminowania. Rozminowano 2323 ha z nich” – czytamy w raporcie przedstawionym na posiedzeniu Międzyresortowej Grupy Roboczej ds.

Humanitarnego Rozminowywania pod przewodnictwem minister gospodarki Julii SWYRIDENKO. Według operatorów prowadzących prace tereny wyznaczone do rozminowywania w obwodzie czerkaskim, dniepropetrowskim i kontrolowanej części obwodu zaporoskiego zostały w pełni zbadane. Zgodnie z wynikami grunty w tych rejonach nie wymagają rozminowywania. Minister Julia Swyridenko zaznaczyła, że na saperów czeka jeszcze dużo pracy i trzeba poczekać starania, aby przyspieszyć oczyszczanie z min terytorium Ukrainy. „Potrzebujemy sprzętu, przede wszystkim maszyn do rozminowywania. Państwowa Służba ds. Sytuacji Nadzwyczajnych we współpracy z Ministerstwem Spraw Zagranicznych otrzymały polecenie szybkiego nawiązania kontaktów z zagranicznymi producentami w celu zakupu lub zamówienia takiego sprzętu. Ponadto szukamy go w krajach, w których był już używany i jest dostępny. Intensyfikujemy też współpracę z ukraińskimi producentami, którzy są gotowi pracować w tym kierunku” – powiedziała szefowa resortu gospodarki.

PAP.

Europejskie tournée Wołodymyra Zełenskiego

PREZYDENT UKRAINY Wołodymyr Zełenski przybył z wizytą do Rzymu. Prezydent przyleciał samolotem włoskiego lotnictwa wojskowego z Rzeszowa. Na rzymskim lotnisku Ciampino przywitał go szef MSZ Włoch Antonio TAJANI. Około południa przybył do Pałacu Prezydenckiego na Kwirynale na spotkanie z prezydentem Mattarelli, który zapewnił go: – Stoimy całkowicie u waszego boku.

O swoim pobycie w Rzymie Wołodymyr Zełenski poinformował zaś na Twitterze. „To ważna wizyta dla zbliżającego się zwycięstwa Ukrainy” – napisał. Jak podała Ansa, ukraiński prezydent przybył do Rzymu, by podziękować Włochom. – Chciałbym objąć wszystkich Włochów, każdego po kolei za wsparcie, jakie jest nam stale udzielane na wszystkich poziomach – powiedział Zełenski. Zaznaczył zarazem, że wsparcie to nie zmieniło się wraz ze zmianą rządów we Włoszech.

– Mamy z Włochami wspólne wartości. Jesteśmy za pokojem, naszym zwycięstwem jest pokój. Jesteśmy otwarci na każdy międzynarodowy wkład, ale wojny doświadczamy na naszym terytorium, a pokój musi przewidywać sprawiedliwość na naszym obszarze – oświadczył Zełenski. – Stawką są nie tylko niepodległość i integralność terytorialna Ukrainy, ale także wolność narodów i porządek międzynarodowy – wskazał włoski prezydent. Dodał też, że „pokój, nad którym wszyscy pracujemy, musi przywrócić sprawiedliwość i prawo międzynarodowe. Musi być pokojem prawdziwym, a nie kapitulacją”. Według źródeł w Pałacu Prezydenckim tematem rozmów przywódców obu krajów były też sankcje na Rosję, sprawa elektrowni atomowej w Zaporozżu, walka z fake newsami, konieczność bardziej sprawnych działań w wymiarze europejskim oraz kwestia uprowadzenia ukraińskich dzieci do Rosji, którą Mattarella nazwał „wstrząsającą i haniebną praktyką”.

Prezydent Włoch uznał też za „historyczną” decyzję Unii Europejskiej o rozpoczęciu procesu integracji z Ukrainą. Po rozmowach z prezydentem Włoch, Wołodymyr Zełenski udał się na spotkanie z premierem Giorgiо MELONI do Palazzo Chigi. Tam odbył się roboczy obiad z szefową włoskiego rządu, a następnie rozmowy z innymi przedstawicielami Rady Ministrów. Zełenski i Meloni spotykają się ponownie po niespełna trzech miesiącach. W lutym szefowa włoskiego rządu była w Kijowie.

Największe zainteresowanie budzi jednak pierwsze od wybuchu wojny spotkanie ukraińskiego prezydenta

i papieża FRANCISZKA. Franciszek powitał prezydenta Wołodymyra Zełenskogo kładąc rękę na sercu i schylił głowę. Papież podziękował mu za wizytę i wręczył prezydentowi małą rzeźbę przedstawiającą gałązkę oliwną, symbol pokoju. Prezydent Wołodymyr Zełenski odpowiedział, że to dla niego „wielki zaszczyt” i wręczył papieżowi wizerunek Matki Bożej namalowany na kamizelce kuloodpornej. Watykan poinformował w oświadczeniu, że Franciszek i prezydent Ukrainy zgodzili się co do potrzeby kontynuowania wysiłków humanitarnych dla wsparcia ludności. – Jestem wdzięczny papieżowi Franciszkowi za jego osobistą uwagę wobec tragedii milionów Ukraińców. Położyłem też nacisk na sprawę dziesiątek tysięcy deportowanych dzieci. Musimy podjąć każdy możliwy wysiłek, by sprowadzić je do domu – napisał na Twitterze po spotkaniu Zełenski. – Poza tym poprosiłem o potępienie rosyjskich zbrodni na Ukrainie. Bo nie może być znaku równości między ofiarą i agresorem – dodał prezydent.

Po wizycie we Włoszech Prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski udał się do Berlina. W sobotę, dzień przed wizytą Zełenskiego w Berlinie, niemieckie ministerstwo obrony zapowiedziało dostarczenie Ukrainie kolejnego uzbrojenia o wartości 2,7 mld euro. W ramach tego pakietu Ukraina otrzyma ma m.in. 20 kolejnych transporterów opancerzonych Marder, 30 czołgów Leopard 1 oraz cztery systemy obrony przeciwlotniczej Iris T i amunicję. – To pierwsza wizyta Zełenskiego w Niemczech od czasu początku rosyjskiej inwazji Rosji na jego kraj 15 miesięcy temu – przypomina portal dziennika „Bild”. Jako pierwszy podczas konferencji wypowiedział się kanclerz Scholz, witając swojego gościa. Podkreślił, że już „od 444 dni Ukraińcy nieugięcie i bohatercko przeciwstawiają się rosyjskiej agresji”. Po raz kolejny obiecał też, że Niemcy będą wspierać Ukrainę humanitarnie, finansowo i militarnie „tak długo, jak będzie to konieczne”. Scholz podkreślił, że „Niemcy skupią się na dostarczaniu do tej pory systemach uzbrojenia”. Zełenski podziękował za dotychczasową pomoc kanclerzowi SCHOLZOWI, a także narodowi niemieckiemu za udzielane wsparcie. Podkreślił, że dzięki temu udało się „ochronić życia wielu niewinnych mieszkańców ukraińskich miast i wsi, a wsparcie militarne i finansowe pomaga w obronie Ukrainy. Dziękuję za każdą matkę i każde dziecko, które w ten sposób uratowaliście – podkreślił. Następnie odbyło się spotkanie z

prezydentem Frankiem-Walterem STEINMEIEREM.

– Razem zwyciężymy i przywrócimy pokój Europie – napisał po angielsku Zełenski. Podziękował też Steinmeierowi „za osobiste wsparcie Ukrainy i gościnność”. Zełenski podziękował także narodowi niemieckiemu za „fantastyczną solidarność”. Po niemiecku dopisał: „Dziękuję, Niemcy!”. W godzinach popołudniowych Zełenski w towarzystwie Scholza udał się do Akwizgranu, gdzie został uhonorowany nagrodą Karola Wielkiego za zasługi dla jedności europejskiej. Podczas uroczystości laudację wygłosił kanclerz Scholz, kolejnymi mówcami byli szefowa KE Ursula von der LEYEN i polski premier Mateusz MORAWIECKI.

Z Berlina Wołodymyr Zełenski przyleciał do Paryża wieczorem i natychmiast udał się do Pałacu Elizejskiego na spotkanie z prezydentem Francji. Następnie Wołodymyr Zełenski i Emmanuel Macron udali się na roboczą kolację. Dyskusja ma dotyczyć wsparcia militarnego i humanitarnego dla Kijowa. Paryż jest trzecią europejską stolicą, którą odwiedził w ten weekend ukraiński przywódca. Wcześniej Pałac Elizejski poinformował, że głównym tematem dyskusji Macron-Zełenski będzie „odpowiedź na pilne zapotrzebowanie Ukrainy w kwestiach militarnych i humanitarnych”.

Prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski składa również niezapowiedzianą wcześniej wizytę w Wielkiej Brytanii. Szef państwa poinformował w Telegramie, że w Londynie przeprowadzi rozmowę z premierem Rishim SUNAKIEM. – Dziś Londyn. Wielka Brytania jest liderem, jeśli chodzi o poszerzenie naszych możliwości na ziemi i w niebie. Dziś ta współpraca będzie kontynuowana. Spotkam się z moim przyjacielem Rishim. Przeprowadzimy przedmiotowe rozmowy tete-a-tete oraz z udziałem delegacji – przekazał Zełenski.

W poniedziałek prezydent Zełenski wygłosi online przemówienie do uczestników 6. Szczytu Demokracji, który odbywa się w Kopenhadze, a poświęcony jest światowemu bezpieczeństwu, w szczególności wojny Rosji przeciwko Ukrainie.

Źródło: TVN24, PAP.

Wizyta w Rzymie

PREZYDENT UKRAINY spotkał się na audiencji w Watykanie z papieżem Franciszkiem. Było to pierwsze spotkanie Zełenskiego z papieżem od 2020 roku.

Papież Franciszek podarował Zełenskiemu małą rzeźbę z gałązką oliwną, która symbolizuje pokój, podczas gdy prezydent Ukrainy dał papieżowi ikonę Matki Boskiej namalowaną na kamizelce kuloodpornej.

W oświadczeniu po spotkaniu Stolica Apostolska poinformowała, że podczas spotkania papież Franciszek i prezydent Zełenski „omówili sytuację humanitarną i polityczną na Ukrainie spowodowaną trwającą wojną”. Papież i prezydent Zełenski „zgodni byli co do potrzeby kontynuowania działań humanitarnych na rzecz wsparcia ludności”.

W oświadczeniu dodano: „Papież zapewnił o swojej nieustannej modlitwie i nieustannym błaganu Pana o pokój – od lutego ubiegłego roku”.

Po spotkaniu Wołodymyr Zełenski podziękował papieżowi Franciszkowi za poświęcenie „osobistej uwagi” rosyjskiej inwazji na Ukrainę.

„Podkreśliłem, że są dziesiątki tysięcy deportowanych dzieci, musimy dołożyć wszelkich starań, aby sprowadzić je do domu” – napisał Zełenski w oświadczeniu opublikowanym w mediach społecznościowych. „Ponadto poprosiłem go o potępienie rosyjskich zbrodni na Ukrainie. Nie może być równości między ofiarą a agresorem” – oświadczył.

PAP.

Ukraina nic nie wie o „misji pokojowej” Watykanu

UKRAINIE NIC NIE wiadomo o pokojowej inicjatywie papieża Franciszka mającej na celu zakończenie wojny, którą ogłosił w drodze powrotnej z Węgier do Rzymu. – Jeśli negocjacje mają miejsce, odbywają się one bez naszej wiedzy i bez naszej zgody – mówi źródło cytowane przez Ukrinform. 30 kwietnia, wracając z trzydniowej podróży na Węgry, papież Franciszek ogłosił, że Watykan bierze udział w misji pokojowej, której celem jest „próba zakończenia konfliktu między Rosją a Ukrainą”. – Misja (pokojowa) obecnie trwa, ale na razie nie jest publiczna. Wszystko opowiem, gdy stanie się publiczna – mówił dziennikarzom na pokładzie samolotu, którym

wracał do Rzymu. Między rosyjskimi bombardowaniami Humania i Pawłohradu papież Franciszek wzywał do pokoju na Ukrainie. Od słów Franciszka odcina się Kijów. Ukrinform pisze, powołując się na anonimowe źródło, że władze państwa nic nie wiedzą o pokojowej misji, w której miałyby uczestniczyć papież. – Prezydent Zełenski nie zgadzał się na takie rozmowy w imieniu Ukrainy – mówi źródło. – Jeśli negocjacje mają miejsce, odbywają się one bez naszej wiedzy i bez naszej zgody. Premier Ukrainy Denys Szmyhal spotkał się 27 kwietnia w Watykanie z papieżem Franciszkiem i wręczył mu album ze zdjęciami o zbrodniach Rosji na Ukrainie.

Міжнародний книжковий ярмарок

ЩОРІЧНО ЦЮ ПОДІЮ У ВАРШАВІ відвідує понад 90 тисяч відвідувачів з різних країн, бере участь понад 500 учасників, у програмі – близько 200 фахових заходів. Цьогоріч книжковий ярмарок відбувався 25-28 травня у столиці Польщі. Україна брала участь у ньому в ролі почесної гості.

Колективний український стенд площею 200 кв. м був представлений на ярмарку під гаслом «Мільйони мостів», який представляли Український інститут книги разом із співorganizаторами і партнерами: Międzynarodowe Targi Książki w Warszawie, Fundacja Historia i Kultura, Instytut Książki (Польща), Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ambasada Ukrainy w Rzeczypospolitej Polskiej/Посольство України у Польщі, Ministerstwo Kultury i Informacji o polityce Ukrainy, Ministerstwo zagranicznych spraw Republiki Польщі, Ministerstwo zagranicznych spraw Ukrainy / MFA of Ukraine.

У День відкриття ярмарку 25 травня

відбувся на сцені під відкритим небом на площі Дефілад спеціальний концерт Молодіжного академічного симфонічного оркестру «Слобожанський» з Харкова.

Участь у Міжнародному книжковому ярмарку взяли 45 українських видавництв, серед яких два чернівецьких видавництва «Чорні вівиці» та «Книги – XXI».

Програму заходів на українському стенді відкрила розмова комунікаційної менеджерки дитячого арт-видавництва «Чорні вівиці» **Лілії ШУТЯК** з письменником **Артом АНТОНЯНОМ**, який розповів про свою книжку «Тук», що вийшла у видавництві «Книги – XXI». Написаний російською мовою текст автор самостійно переклав на українську, яку вивчав уже дорослим поміж іншим за допомогою перекладів серії книжок про Гаррі Поттера.

Про польсько-українського «Малевича» як книжку-білінгв у проекті «Казки про Україну» говорили професорка **Ева ХАМАН**, німецька видавчиня **Габрієла БРАКЛО**, заступниця директора Українського інституту

книги **Олена ОДИНОКА**, письменниця **Міла РАДЧЕНКО** та видавець **Олег СИМОНЕНКО**. Учасники дискусії обговорили специфіку книжки-білінгви та білінгвізм у дітей в цілому.

Про роботу харківських видавництв відвідувачам стенда розповіли Світлана Фельдман, Анна Жемерова, Олена Шаповал та Ірина Тумко. Учасники події від харківського видавництва «Асса» поділилися досвідом роботи в умовах війни та обстрілів, порятунку виробництва та команди.

Під час заходу **Євгенія ЗАВАЛІЙ**, приміром, розповіла про культуру і традиції, архітектуру і живопис, музику, історію та кухню Кракова, Амстердаму, Відня, Барселони, Мілана, Вільнюса, Мюнхена й Парижа. Авторка відвідувала цікаві місця, музеї, театри, собори, ресторани та концерти, щоби відчутти дух і магію кожного міста й поділитися своїми емоціями в своїй новій книжці «Міста, в які ти поїдеш».

Та чи не найбільший інтерес викликала дискусія за мотивами однойменної книжки

української авторки Юлії Рацебуржинської, що побачила світ спеціально до Варшавського книжкового ярмарку «Пропаганда, що здатна перетворювати цілі народи на монстрів». Йшлося про те, як працює пропаганда та створюються фейки на прикладі війни в Україні, а також про те, як виробити імунітет проти неправдивої інформації.

Польські гості ярмарку ділилися враженнями від українських книжок, подій та авторів, а також спогадами про Україну, родинними історіями та сподіваннями на українську перемогу.

«Букньюз».

Muzyka i język polski - obok siebie

Lilia PYNDYK - nauczycielka języka polskiego w Liceum nr 10. To właśnie tutaj funkcjonuje jedyne spośród ogólnokształcących szkół średnich w Czerniowcach Polskie Centrum Kulturalno-Oświatowe. Uczniami centrum są nie tylko dzieci uczący się w Liceum nr 10, ale również dzieci i młodzież z innych szkół miasta. Polskie Centrum współpracuje z Obwodowym Towarzystwem Kultury Polskiej im. A. Mickiewicza oraz z różnymi instytucjami kulturalnymi i organizacjami polonijnymi w Ukrainie i w Polsce. Do tego pani Lilia jest kierownikiem muzycznym w Placówce Wychowania Przedszkolnego nr 25 „Maluk”, gdzie jest polska grupa dla małych dzieci. Ta piękna, kreatywna Pani kieruje Zastępowym dla Kultury Polskiej zespołem folklorystycznym „Echo Prutu” działającym przy Towarzystwie Kultury Polskiej im. Adama Mickiewicza i chórem kościelnym w Bazylice Mniejszej pw. Podwyższenia Krzyża Świętego.

„CAŁE MOJE ŻYCIE JESTEM związana z językiem polskim”, – mówi pani Lilia. „Jako uczennica uczęszczałam też wówczas do Polskiej Szkoły Niedzielnej, która działała przy Gimnazjum nr 3 (obecnie Liceum nr 10). Swoją wiedzę zawdzięczam nauczycielce pani Łucji Uszakowej, która przez wiele lat uczyła dzieci języka polskiego w Polskiej Szkole Niedzielnej założonej przez nią samą w Czerniowcach. W domu rozmawiałam po polsku z babcią Wiktoria Przybylską, rodowitą Polką, która nauczyła kochać wszystko co polskie”.

Lilia Pyndyk jest nie tylko nauczycielką z wykształcenia. Miłość do muzyki zaszczylił u niej ojciec, Wasyl Pyndyk, Zastępowy dla Kultury Ukraińskiej, solista-bandurzysta Filharmonii Czerniowieckiej. To on zaprowadził ją do szkoły muzycznej, gdzie uczyła się gry na fortepianie. I od tego czasu muzyka towarzyszy Pani Lilii przez całe życie. Ukończyła wydział muzyczny Czerniowieckiego Uniwersytetu Narodowego imienia Jurija Fedkowicza. Następnie przez pięć

lat studiowała na Wydziale Polskich Dyrygentów Chóralnych Uniwersytetu Poznańskiego.

Lilia Pyndyk od ponad 10 lat kieruje zespołem folklorystycznym „Echo Prutu”, który jest laureatem wielu międzynarodowych konkursów, oraz stałym uczestnikiem Międzynarodowego Festiwalu Folklorystycznego „Bukowińskie Spotkania”. W tym zespole śpiewają głównie seniorzy różnych narodowości, ale warto zaznaczyć, że z wielkim szacunkiem i miłością traktują swoją młodszą koleżankę, bo dla wielu z nich nadaje się ona nie tylko na córkę, ale i na wnuczkę.

Prawdopodobnie dlatego została wybrana na stanowisko wiceprezes do spraw kultury Czerniowieckiego Obwodowego Towarzystwa Kultury Polskiej im. Adama Mickiewicza. Niestrudzona praca oraz zasługi kierowanego przez nią chóru zostały poddane ocenie na szczeblu państwowym w Polsce. W 2018 roku została uhonorowana przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP odznaką „Zasłużony

dla Kultury Polskiej”.

Lilia Pyndyk przez większość swojego życia zawodowego pracuje jako kierownik muzyczny w Placówce Wychowania Przedszkolnego nr 25 „Maluk”. Działa tu grupa polskojęzyczna, w której dzieci na prośbę rodziców uczą się języka polskiego. Dla takich malutkich dzieci opracowała specjalny program, oczywiście w formie zabawy. Kilka lat temu Lilia została uczestniczką ogólnoukraińskiego eksperymentu dotyczącego kształcenia dzieci w warunkach wielojęzyczności i wielokulturowości. Uczestniczyły w nim nauczyciele z czterech obwodów Ukrainy. Jej program autorski kształcenia języka polskiego w przedszkolu został uznany za jeden z najlepszych.

Powszechnie wiadomo, że język polski stał się teraz bardzo popularny w Ukrainie. Wielu naszych absolwentów wyjeżdża na studia wyższe do Polski, a w ostatnim roku przez wojnę w Ukrainie, ten kraj przyjął najwięcej naszych uchodźców. „Język polski

jest językiem słowiańskim, dlatego dla Ukraińców on jest bliższy i bardziej zrozumiały na poziomie komunikacyjnym”, – zauważa pani Lilia. „Gramatyka języka polskiego jest jednak dość skomplikowana. Z własnego doświadczenia mogę powiedzieć, że trudno się nauczyć tego samodzielnie, nawet będąc w środowisku ludzi mówiących po polsku. Na moje zajęcia przychodzą dzieci o różnym poziomie znajomości języka polskiego. Odpowiednio do tego, już tworzę grupy według poziomu zaawansowania. Ale specyfiką nauki języka polskiego w naszym liceum polega na tym, że uczniowie poznają nie tylko podstawy gramatyki, ale także dogłębnie wtajemniczają się w polskie tradycje, kulturę i historię Polski. Tym, którzy chcą nauczyć się języka polskiego, Lilia Pyndyk poleca nie tylko teoretyczne studiowanie gramatyki, ale także czytanie wielu książek w oryginale, oglądanie polskich filmów, ale nie zaniedbując przy tym pomocy nauczyciela.

Natalia FESZCZUK.

Perwsza Komunia Święta

W NIEDZIELĘ, 21 MAJA br., w Bazylice Mniejszej pw. Podwyższenia Krzyża Świętego dziewięć dzieci z naszej parafii po raz pierwszy przyjęły Pana Jezusa w Komunii Świętej. Dzieci ubrane w stroje komunijne – wspólnie z rodzicami uczestniczyły we Mszy świętej, której przewodniczył ks. **Anatol SZPAK**.

Po roku starannych przygotowań w grupie katechetycznej przez siostrę **Irenę GUBAR** nasi najmłodszy parafianie

Marcin DROZDYK,
Artem DOROSZ,
Angelina KRAWCZUK,
Walerij KYRYLUK,
Ignacy MELNYK,
Anna GULKO,
Daniel JASKIEWICZ,
Władysław SAWCZUK,
Maksym ŻABIUK

przystąpili do Komunii Świętej. Dzieci zostały powitane, pobłogosławione i pokropione wodą święconą. Nie obeszło się oczywiście i bez słodkiego poczęstunku.

NAJPIĘKNIEJSZA PAMIĄTKA

Podziękowanie dla prof. dr hab Stanisława STĘPNIA, Dyrektora Południowo-Wschodniego Instytutu Naukowego w Przemyślu

OD WIELU LAT WYDZIAŁ HISTORII, Politologii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Narodowego im. Jurija Fedkowicza, Centrum „Wschodnia Szkoła Studiów Polskich imienia Antoniego Kochanowskiego”, nasze Towarzystwo aktywnie współpracują z Państwową Wyższą Szkołą Wschodnioeuropejską w Przemyślu i Południowo-Wschodnim Instytutem Naukowym.

PWSW niejednokrotnie przyjmowała studentów z Katedry Stosunków Międzynarodowych na Letnią Szkołę Kultury i Języka Polskiego. Organizatorami tych Szkół byli Prorektor PWSW, prof. **Stanisław STĘPIEŃ** i zastępca Dziekana do spraw współpracy międzynarodowej Wydziału Historii, Politologii i Stosunków Międzynarodowych, doc. **Władysław STRUTYŃSKI**.

Południowo-Wschodni Instytut Naukowy prowadzi poważne badania naukowe z historii życia Polaków w Ukrainie, rozwoju polsko-ukraińskiego Pogranicza w historycznej retrospektywie, współpracy Polski i Ukrainy w warunkach wojny rosyjsko-ukraińskiej.

Właśnie w maju 2023 roku, Pan prof. Stanisław Stępień przekazał dla bibliotek Domu Polskiego oraz Wydziału Historii, Politologii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Narodowego im. Jurija Fedkowicza, Centrum „Wschodnia Szkoła Studiów Polskich imienia Antoniego Kochanowskiego” najnowsze monografie z w/w tematów naukowych, przygotowane przez Instytut, w tym: „Wojna na Ukrainie. Kijów – Warszawa: razem do zwycięstwa. Analiza – refleksje - kalendarium”, „30 lat stosunków między Polską a Niepodległą Ukrainą. Doświadczenia perspektywy”, Aleksander Kolańczuk. „Ukraińscy emigranci polityczni w życiu naukowym, kulturalnym, społecznym i gospodarczym w II RP”, „Henryk Sienkiewicz. Znany i nieznan”, Чеслав Мілош. „Історія польської літератури до 1939 року” etc.

Dziekan Wydziału Filologii prof. **Borys BUNCZUK** podziękował za przekazanie dla filologów monografii „Henryk Sienkiewicz. Znany i nieznan”. Praca zbiorowa pod redakcją Elżbiety Dybek i Stanisława Stępnia, Чеслав Мілош. „Історія польської літератури до 1939 року”.

Dziękujemy serdecznie szanownemu Panu Profesorowi Stanisławowi Stępniewi za tak cenną i aktualną literaturę naukową. Jesteśmy otwarci na podalszą współpracę z Instytutem i Uczelnią w Przemyślu.

Z wyrazami szacunku i wdzięczności,
Doc. **Władysław STRUTYŃSKI**

Zastępca Dziekana ds. współpracy międzynarodowej,
Prezes Obwodowego TKP im. Adama Mickiewicza
24.05.2023 r., Czerniowce, Ukraina

W Bralinie pożegnano polskiego żołnierza poległego za wolną Ukrainę

Michał ŻUREK był dowódcą plutonu w ochotniczym Międzynarodowym Legionie Sił Zbrojnych Ukrainy. Osierocił czwórkę dzieci.

45-LETNI sierż. **Michał ŻUREK** z Bralina (woj. wielkopolskie), żołnierz Wojsk Obrony Terytorialnej, decyzję o wyjeździe na Ukrainę podjął tuż po wybuchu wojny. Mówił, że musi walczyć o wolność Ukrainy i bezpieczeństwo Polski.

Na front rosyjsko-ukraiński trafił w kwietniu 2022 roku. Został dowódcą plutonu w ochotniczym Międzynarodowym Legionie Sił Zbrojnych Ukrainy, gdzie uważano go za jednego z najlepszych żołnierzy tej jednostki. Za miesiąc kończył mu się kontrakt i miał wrócić do Polski. W walkach pod Bachmutem został ciężko ranny w głowę.

25 marca zmarł w szpitalu w Dnieprze. Osierocił trzy córki i syna w wieku 12-18 lat.

Pogrzeb Michała Żurka odbył się 14 kwietnia w Bralinie.

W uroczystości wzięli udział krewni, przedstawiciele władz lokalnych i regionalnych oraz delegacja Wojska Polskiego. Mszę pogrzebową za zmarłego zamówiła **minister polityki społecznej Marlena Małag**.

W uroczystościach żałobnych uczestniczyła delegacja ukraińska, w której był **konsul generalny Ukrainy we Wrocławiu Jurij Tokar** oraz ukraińscy towarzysze broni bohatera.

Na trumnie zmarłego umieszczono ukraińską flagę, a obok niej bukiet kwiatów w narodowych barwach Ukrainy.

W marcu tego roku prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski odznaczył Michała Żurka orderem „Za odwagę”.

Rozrywające serce pożegnanie 16-letniej córki nad trumną.

Rosja masowo porywa i reedukuje ukraińskie dzieci

ROSJA „WYRAŹNIE NARUSZYŁA” prawa i uzasadnione interesy ukraińskich dzieci, które zostały deportowane na jej terytorium lub przeniesione na inne obszary terytoriów okupowanych. Tak wynika z opublikowanego raportu Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (obwe). „Fakt masowych wysiedleń ukraińskich dzieci nie jest kwestionowany ani przez Ukrainę, ani przez Rosję” – czytamy w raporcie. Biegli, którzy przeprowadzili śledztwo, nie byli w stanie ustalić dokładnych liczb. Ukraińscy urzędnicy powiedzieli ekspertom OBWE, że liczbę

czasu wolnego, zabawy, rozrywki oraz udziału w życiu kulturalnym i artystycznym, a także prawa do myśli, sumienia i wyznania, prawa do zdrowia oraz prawa do wolności i bezpieczeństwa osobistego – czytamy w raporcie.

Eksperci OBWE stwierdzili, że uprowadzone ukraińskie dzieci „poddawane są prorosyjskim kampaniom informacyjnym, często równoznacznym z ukierunkowaną reedukacją”. Obecnie w Rosji i na okupowanych terytoriach Ukrainy rosyjscy okupanci przetrzymują

Mariupola Petro Adriuszczenko powiedział, że są one przetrzymywane w obozach dla dzieci w obwodzie rostowskim, a także prawdopodobnie w pobliżu Petersburga.

- Nie wiemy, ile osieroconych i zaniedbanych dzieci jest w Mariupolu. Mamy świadomość, że mieszkańcy Mariupola urządzają miejsca, w których starają się schronić dzieci, ale Rosjanie faktycznie zabierają je do Federacji Rosyjskiej. Staramy się ich szukać. Znaleźliśmy 260 dzieci z rejonów Wołnowachy i Mariupola. Przetrzymywane są głównie w obozach w obwodzie rostowskim - mówił.

Petro Adriuszczenko zaznaczył, że okupanci próbują tym dzieciom szybko nadać obywatelstwo rosyjskie. - Wiemy, że ułatwiają swoim obywatelom adopcję naszych dzieci. To dla nas bardzo bolesny temat. Jesteśmy świadomi, że gdy minie co najmniej rok, nie będziemy mogli znaleźć tych dzieci w Rosji, bo oni nawet nie prowadzą żadnej ewidencji.

Prezydent Rosji Władimir Putin podpisał dekret o uproszczonej procedurze nadawania obywatelstwa rosyjskiego sierotom z Ukrainy i terytoriów kontrolowanych przez nielegalne ugrupowania DNR i ŁNR. Dekret dotyczy także dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej oraz osób niepełnosprawnych.

Według Biura Rzecznika Praw Obywatelskich Ukrainy od początku inwazji na Ukrainę Rosja wywoziła na swoje terytorium ponad milion 185 tysięcy Ukraińców, w tym 200 tysięcy dzieci.

Źródło: PolskieRadio24.pl

deportowanych dzieci szacują na 200-300 tys. – Federacja rosyjska nie tylko wielokrotnie wyraźnie naruszyła uzasadnione interesy tych dzieci, ale także odmówiła im prawa jednostki, prawa do rodziny, prawa do ponownego połączenia się z rodziną, a także naruszyła ich prawa do nauki, dostępu do informacji, prawa do wypoczynku,

nielegalnie kilkaset tysięcy dzieci odebranych rodzicom. Te dzieci, którym udało się wrócić, opowiadają o maltretowaniu przez okupantów, a właściwie o próbach ich „reedukacji” przez Rosjan.

Władze Mariupola poinformowały, że rosyjscy okupanci masowo wywożą z tego miasta dzieci. Doradca burmistrza

Допомога від Кольпінга

ЗАВАНТАЖИЛИ ДОПОМОГУ для наших дорогих людей з півдня України. Продукти харчування, засоби гігієни, медичні матеріали, аптечки, продуктові набори. Громадська організація «Справа Кольпінга в Україні», «Родина Кольпінга» в Чернівцях спільно з Головним управлінням поліції в Чернівецькій області транспортують все до Херсонської області. Щиро дякуємо усім кольпінгівцям з Європи, міжнародним партнерам за гуманітарну допомогу, за тісну співпрацю на благо потребуючих людей та Славу Божу. Бажаємо нашому десанту щасливої дороги та щасливого повернення до дому.

***

Представники ГО «Справа Кольпінга в Україні» та «Родина Кольпінга» в Чернівцях передали міській дитячій лікарні (директор Д. Білоус) *KERATOGRAPH*. Цей прилад для відділення офтальмології привезли доброчинці Ахім, Маріо, Роберт і Франк, які вже повернулися на батьківщину - до Німеччини. Віримо, цей прилад допоможе нашим лікарям врятувати зір багатьом людям.

***

З великою радістю ВПГО «Справа Кольпінга в Україні», «Родина Кольпінга» в Чернівцях передали матраци, постільну білизну та ламелі Чернівецькому косялю Серце Ісуса, настоятель якого ксьондз Станіслав Смольчевський, створив умови для проживання біженців та малоімущих людей. Родини Кольпіна з німецьких міст Гахенбург та Марієнштат передали храму фігуру святого Йосифа. Під час зустрічі всі разом помолились за мир в Україні та пом'янули в крипті полеглих 60 польських легіонерів, які загинули на теренах Буковини в Першій світовій війні.

Слава Україні! Героям Слава! Treu Kolping!

Валентина КМЕТЬ.

Українці в Polsce

UKRAJŃCY TO MNIEJSZOŚĆ narodowa, do której przynależność podczas przeprowadzonego w 2011 r. Narodowego spisu powszechnego ludności i mieszkań zadeklarowało 38 797 obywateli polskich (wedle danych poprzedniego Narodowego spisu powszechnego z 2002 r. liczebność mniejszości ukraińskiej wynosiła 27 172 osoby).

W wyniku przeprowadzonej w 1947 r. przez ówczesne władze komunistyczne akcji „Wista” niemal cała ludność ukraińska, zamieszkująca tereny południowo-wschodniej Polski, została przesiedlona na tereny Polski północnej i zachodniej, gdzie obecnie znajdują się jej największe skupiska. Części Ukraińców udało się uniknąć przesiedlenia z rodzimych terenów, a części pozwolono na powrót po 1956 r. Stąd też skupiska mniejszości ukraińskiej w województwach podkarpackim i małopolskim.

Ukraińcy w Polsce należą w większości do dwóch kościołów: Kościoła Katolickiego Obrządku Bizantyjsko-Ukraińskiego i Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego.

Główne organizacje: Związek Ukraińców w Polsce; Związek Ukraińców Podlasia; PROSVITA; Towarzystwo Ukraińskie; STOWARZYSZENIE „PODLASKI INSTYTUT NAUKOWY”; Towarzystwo Miłośników Skansenu Kultury Materialnej Chełmszczyzny i Podlasia w Holi; Ukraińskie Towarzystwo Nauczycielskie w Polsce; PŁAST - UKRAIŃSKA ORGANIZACJA SKAUTOWA W POLSCE; Ukraińskie Towarzystwo Historyczne.

Karta pobytu w Polsce dla uchodźców wojennych

OBYWATELE PAŃSTWA ukraińskiego mający PESEL ze statusem UKR mogą ubiegać się o udzielenie zezwoleń na pobyt czasowy w celu podejmowania pracy lub prowadzenia działalności gospodarczej. Takie przepisy wprowadziła Ustawa o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw. Reguluje ona m.in. kwestie dotyczące zasad pobytu obywateli Ukrainy w Polsce. Na podstawie nowych przepisów osoby, których pobyt na terenie Polski uznaje się za legalny i ich status pobytowy dokumentuje PESEL UKR (potwierdza korzystanie z ochrony czasowej), od 1 kwietnia mogą się ubiegać o pobyt czasowy.

Karta pobytu w Polsce dla uchodźców wojennych Kartę pobytu czasowego (kartę pobytu) mogą uzyskać uchodźcy z Ukrainy, którzy są oficjalnie zatrudnieni lub będą zatrudnieni w Polsce w zawodzie

wymagającym wysokich kwalifikacji albo otworzą lub już otworzyli działalność gospodarczą w Polsce. Wnioski o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy można składać od 1 kwietnia w urzędach wojewódzkich właściwych ze względu na miejsce pobytu obywatela Ukrainy. Zezwolenie na pobyt czasowy daje prawo do trzyletniego pobytu w Polsce, z możliwością przedłużenia tego terminu. Jednocześnie wnioski o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy złożone w okresie od dnia 24 listopada 2022 roku do dnia wejścia w życie ustawy nowelizującej tracą moc prawną. Obywatele Ukrainy, którzy przybyli do Polski po 24 lutego 2022 roku i nie skorzystają z nowego rozwiązania, będą mogli nadal legalnie przebywać w kraju na podstawie ochrony czasowej do 24 sierpnia tego roku. Obecnie ok. 1 mln obywateli Ukrainy i członków ich rodzin korzysta w Polsce z ochrony czasowej.

PAP.

Polacy i Brytyjczycy budują domy na Ukrainie

POLSKO-BRYTYJSKIE PARTNERSTWO umożliwi powstanie dwóch dużych osiedli mieszkaniowych dla osób zmuszonych do opuszczenia swoich domów z powodu rosyjskiej agresji. Pierwsze z nich otwarto we Lwowie w marcu. Wielka Brytania ogłosiła, że w ramach nowego polsko-brytyjskiego partnerstwa prześle wsparcie finansowe na zapewnienie tymczasowych obiektów mieszkalnych na Ukrainie, dostarczenie źródeł zasilania i udzielenie pomocy ludziom poszkodowanym wyniku rosyjskiej napaści w kwocie do 10 mln funtów brytyjskich. Pierwsze z planowanych osiedli powstało na zachodzie kraju, we Lwowie, drugie zostanie zbudowane na wschodzie, w Połtawie. Będzie w nich mogło zamieszkać łącznie ponad 700 Ukraińców, którzy uciekli przed ciężkimi walkami na froncie lub stracili domy w wyniku rosyjskiego ostrzału.

„To nowe polsko-brytyjskie partnerstwo pomoże zapewnić oświetlenie, ogrzewanie i dach nad głową najbardziej potrzebującym. Jako społeczność międzynarodowa jesteśmy zdecydowani wspierać naród ukraiński aż do zwycięstwa i osiągnięcia sprawiedliwego

pokoju na zasadach określonych przez Ukrainę” – powiedział brytyjski minister spraw zagranicznych James CLEVERLY. Otwarcie lwowskiego osiedla odwiedzili ambasadorowie Polski i Wielkiej Brytanii na Ukrainie, Bartosz CICHOCKI i Melinda SIMMONS, konsul generalna RP we Lwowie Eliza DZWONKIEWICZ, władze Lwowa i obwodu lwowskiego oraz przedstawiciele Fundacji Solidarności Międzynarodowej. „Pragnę podziękować naszym międzynarodowym partnerom za wsparcie i pomoc. Wspólnie zdołaliśmy zrealizować ten projekt na wysokim poziomie, tworząc wygodne miejsca zakwaterowania dla przesiedlonych Ukraińców, którzy potrzebują nowego i bezpiecznego domu w krótkim czasie. Dzięki waszemu wsparciu setki osób mają szansę na nowe życie po tym, jak Rosja odebrała im dotychczasowe” – powiedział mer Lwowa Andrij SADOWYJ. Według polskiego resortu spraw zagranicznych szacuje się, że na Ukrainie pomocy humanitarnej potrzebuje ponad 17,6 mln osób. Około 6 mln Ukraińców zostało wewnętrznie przesiedlonych, a ponad 8 mln zarejestrowało się jako uchodźcy w Europie, co stanowi największą falę migracji w Europie od czasów II wojny światowej. Łącznie wsparcia wymaga prawie połowa przedwojennej ludności kraju. Trwające rosyjskie ataki rakietowe na infrastrukturę energetyczną Ukrainy pozbawiły prądu prawie 10 mln ludzi. Przerwy w zasilaniu, trwające czasem od ośmiu do dwunastu godzin dziennie, zmuszają rodziny do podejmowania desperackich kroków, takich jak topnienie śniegu w celu uzyskania wody i ogrzewanie cegieł w celu uzyskania ciepła. Dzięki polsko-brytyjskiemu partnerstwu na Ukrainę dotrą generatory o wartości 2,6 mln funtów. Otrzymują je szkoły, szpitale i domy kultury na obszarach odzyskanych i przyfrontowych, w tym w Charkowie, Doniecku, Zaporozżu, Mikołajowie, Odessie i Chersoniu. Skorzysta z nich nawet 450 tys. osób. Polska i Wielka Brytania współpracują również z ukraińskim Czerwonym Krzyżem, udzielając wsparcia finansowego w wysokości do 2,5 mln funtów osobom żyjącym w ekstremalnie trudnych warunkach zimowych. Polsko-brytyjski projekt jest realizowany przez Fundację Solidarności Międzynarodowej i stanowi rozwinięcie dotychczasowego polskiego programu, w ramach którego zapewniono już dach nad głową dziesiątkom tysięcy ludzi – podało polskie MSZ.

Źródło: MSZ RP.

Na Ukrainie rośnie ryzyko katastrofy demograficznej

WEDŁUG DYREKTOR Instytutu Demografii i Badań Społecznych Narodowej Akademii Nauk Ukrainy z kraju z powodu wojny wyjechało ok. 2,5 mln ludzi, głównie kobiety i dzieci. I stawia pytanie: ile z nich zabierze swoich mężczyzn za granicę, kiedy będą mogli wyjechać. W wywiadzie z tytułowanym „Wojna i demografia. Już jest groźnie, będzie gorzej, ale jest też optymizm” udzielonym radiu RBC-Ukraina prof. Ella Libanowa mówiła m.in. o rozmiarach wojennego uchodźstwa, jego charakterze oraz zastanawiała się, co może skłonić Ukraińców do powrotu. Zdaniem szefowej Instytutu Demografii i Badań Społecznych, nawet gdyby okazało się że z Ukrainy po 24 lutego 2022 roku uciekło 2 mln ludzi, to z punktu widzenia demografii jest to katastrofa. Ponieważ wyjechały głównie młode kobiety poniżej 40 roku życia z dziećmi.

A ubytek tak dużej liczby młodych osób jest dla społeczeństwa groźny, gdyż powoduje, że proces starzenia się społeczeństwa, charakterystyczny dla Ukrainy, teraz znacznie się nasilił, obciążenie ludności w wieku produkcyjnym wzrosło. W dodatku 70 proc. kobiet uchodźczyń ma wyższe wykształcenie. „Wraz z tymi, którzy odeszli, tracimy nasz potencjał edukacyjny” – zaznaczyła Libanowa.

Jak zauważyła, wyjeżdżające kobiety to osoby aktywne i samowystarczalne, przyzwyczajone do polegania na własnych siłach, z miast. „Teraz je tracimy. [...] Im dłużej trwa wojna, tym więcej kobiet i dzieci adaptuje się za granicą. W Polsce ogromna liczba kobiet znalazła już pracę”. I dodała: „A jeśli wojna potrwa długo, to nie wiem, gdzie nastąpi ponowne zjednoczenie rodzin: w Polsce czy na Ukrainie. Nie wiem, kto gdzie pójdzie”. Według Libanowej nie mała część Ukraińców zechce jednak wrócić do domu. „Doświadczenia wojen bałkańskich sugerują, że powraca co trzeci. Myślę, że możemy liczyć na powrót 50, może 60 proc. Liczę na nasze poczucie ukraińskości, na patriotyzm” – powiedziała.

Źródło: rbc.ua.

Ataki na obwód biełgorodzki

PRZEDSTAWICIELE ROSYJSKIEGO Korpusu Ochotniczego i Legionu „Wolność Rosji” wciąż są w obwodzie biełgorodzkiem w Federacji Rosyjskiej - poinformował w piątek, 26 maja, Andrij Jusow, przedstawiciel ukraińskiego wywiadu wojskowego (HUR). Rosyjscy ochotnicy uznają za swoje zadanie „wyzwolenie obwodu biełgorodzkiego i w ogóle Rosji spod reżimu rosyjskiego dyktatora Władimira Putina” - powiedział Jusow, cytowany przez portal RBK-Ukraina.

Powiadomił, że przedstawiciele rosyjskiego ruchu oporu pozostają na terytorium Federacji Rosyjskiej, a zasięg ich działań powiększa się. Rośnie też liczba ochotników - dodał.

W nocy dron zaatakował budynek ministerstwa spraw wewnętrznych we wsi Maiskii w obwodzie biełgorodzkiem - podaje rosyjski serwis Baza na Telegramie. Według wstępnych danych dron zrzucił ładunek wybuchowy na budynek wydziału migracji - podają Rosjanie.

Z kolei w piątek wieczorem gubernator rosyjskiego obwodu biełgorodzkiego informował o ostrzale w rejonie szebekińskim. „Jest jedna ofiara, mężczyzna z lekkimi obrażeniami głowy i prawej nogi” - poinformował Władimir Gładkow na Telegramie.

Jak dodał, w mieście Szebiekino odłamki pocisków uszkodziły dachy dwóch gospodarstw domowych, odnotowano również uszkodzenia w sześciu samochodach, zniszczenia jezdnii i sygnalizacji świetlnej oraz gazociągu. We wsi Bezliudowka uszkodzona została linia energetyczna. Bez prądu pozostają trzy okoliczne miejscowości.

Rosyjski Korpus Ochotniczy i Legion „Wolność Rosji” oświadczyły, że przekroczyły granicę i „wyzwalają” spod panowania władz w Moskwie miejscowości przygraniczne. Ukraiński wywiad wojskowy powiadomił, że grupy te „prowadzą operację w rosyjskim obwodzie biełgorodzkiem”, co jest „konsekwencją agresywnej polityki reżimu Putina i inwazji wojsk rosyjskich na terytorium Ukrainy”.

Władze ukraińskie zapewniły, że nie są zaangażowane w działania zbrojne w obwodzie biełgorodzkiem i podkreśliły, że uczestnicy tych zajęć to obywatele Rosji.

Dowódca Korpusu powiadomił, że ochotnicy weszli 42 km w głąb obwodu biełgorodzkiego. Dodał, że najaktywniejsza faza działań już została zakończona, ale operacja trwa.

Regulamin konkursu „Blżej Polski. Regranting. Wsparcie realizacji wydarzeń polonijnych za granicą”

1 Informacje ogólne

1.1. Otwarty konkurs grantowy „Blżej Polski. Regranting. Wsparcie realizacji wydarzeń polonijnych za granicą” (zwany dalej „konkuresem”) jest realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja (zwaną dalej „Fundacją”) i finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów (zwaną dalej „KPRM”) w ramach konkursu Polonia i Polacy za granicą 2023. Podmiot uprawniony do składania ofert w niniejszym konkursie jest zwany „oferentem”. Po zawarciu umowy oferent staje się „zleceniobiorcą”. Regulamin określa szczegółowo cele konkursu, sposób informowania, warunki uczestnictwa w otwartym konkursie ofert, finansowanie zadania oraz kryteria i sposób oceny ofert.

1.2. Oferent, wypełniając i składając wniosek, wyraża zgodę na przetwarzanie, gromadzenie, utrwalanie, przechowywanie, opracowywanie, udostępnianie i usuwanie danych osobowych, w tym danych wrażliwych, przez Fundację w zakresie niezbędnym do realizacji konkursu. Administratorem danych osobowych oferentów jest Fundacja. Podane przez oferenta dane mogą być przetwarzane jedynie przez Fundację i podmioty przez nią upoważnione na podstawie przepisów obowiązującego prawa w zakresie niezbędnym do realizacji konkursu. Oferent ma prawo wglądu w swoje dane oraz prawo ich aktualizacji.

1.3. Oferent zobowiązany jest do zapoznania się z treścią Regulaminu przed złożeniem oferty. Złożenie oferty jest równoznaczne z akceptacją Regulaminu przez oferenta. Treść Regulaminu może zostać bezpłatnie pozyskana, odtworzona i utrwalona przez oferenta na stronie wid.org.pl/regranting2023.

2 Cele i zakres tematyczny konkursu

2.1. Konkurs ma na celu wyłonienie najlepszych inicjatyw dotyczących realizacji wspólnych działań przez Polonię i Polaków mieszkających poza granicami Polski i ukierunkowanych na szeroko rozumianą promocję polskiej kultury, historii i sportu. Wspierane będą wydarzenia polonijne realizowane za granicą służące integracji środowisk polonijnych.

2.2. W ramach konkursu zostaną wyłonione najlepsze inicjatywy w kategorii: wydarzenia polonijne realizowane za granicą. Ten obszar działania dotyczy wydarzeń związanych z szeroko rozumianą promocją polskiej kultury, historii i sportu wśród przedstawicieli Polonii i Polaków za granicą. Wydarzenia polonijne za granicą to wydarzenia takie jak koncerty, festiwale polonijne, spektakle teatralne, jubileusze organizacji polonijnych, obchody rocznicowe, imprezy sportowe, gry terenowe, wystawy, konferencje naukowe, zjazdy. itd.

2.3. Działania projektu mają być zgodne z wytycznymi zawartymi w Regulaminie konkursu Polonia i Polacy za granicą 2023 ogłoszonym przez KPRM w listopadzie 2022, w szczególności z wytycznymi dotyczącymi realizacji

działań w ramach obszaru nr 3.1 (wydarzenia polonijne) i zapisów regulujących realizację projektów regrantingowych.

2.4 Działania niekwalifikowane to m.in. bezpośrednia promocja oferenta; zbiórki rzeczowe i pieniężne; granty nie mogą być przyznane na projekty lub ich elementy zakładające przeprowadzenie kampanii o charakterze politycznym, akcji lobbujących i zbierania podpisów pod petycjami do władz centralnych lub samorządowych, działania w ramach którego przewiduje się pobierania opłat od uczestników wydarzenia.

3 Zakres geograficzny konkursu

3.1. Beneficjenci projektu to Polonia i Polacy zamieszkujący poza granicą kraju na całym świecie. Projekty powinny być skierowane do Polonii i Polaków mieszkających poza granicami Polski w krajach realizacji małych projektów.

3.2. Kraje objęte konkursem to: I grupa: 60% dotacji (Litwa, Białoruś, Ukraina, Państwa zamieszkiwane przez mniejszości polskie: Czechy, Łotwa, Rumunia, Słowacja, Węgry, Mołdawia); II grupa: 40% dotacji (Najważniejsze kraje UE/EFTA z liczną Polonią i migracją poakcesyjną: Wielka Brytania, Niemcy, Holandia, Irlandia, Austria, Francja, Norwegia, Szwecja, Włochy, Belgia, Dania, Islandia, Hiszpania, Szwajcaria, USA, Kanada, Australia, Nowa Zelandia, Pozostałe państwa europejskie, Rosja oraz kraje Kaukazu i Azji Centralnej, Brazylia, Argentyna, pozostałe państwa).

5.1. Dodatkową informację na temat konkursu można uzyskać, kontaktując się z

Zaproszenie do udziału w otwartym konkursie grantowym dla organizacji i grup nieformalnych

BLŻEJ POLSKI. REGRANTING. WSPARCIE REALIZACJI WYDARZEN POLONIJNYCH ZA GRANICĄ

Konkurs ma na celu wyłonienie najlepszych inicjatyw dotyczących realizacji wspólnych działań przez Polonię i Polaków mieszkających poza granicami Polski i ukierunkowanych na szeroko rozumianą promocję polskiej kultury, historii i sportu.

Wspierane będą wydarzenia polonijne realizowane za granicą służące integracji środowisk polonijnych.

Ogłoszenie konkursu: 15 maja 2023 r.

Termin realizacji projektów i wykorzystania dotacji: 1 lipca - 30 listopada 2023 r.

Termin ogłoszenia i naboru ofert upływa: 15 czerwca 2023 r.

Maksymalna kwota dotacji na realizację małego projektu: 10 000 zł

Więcej szczegółów na temat konkursu: wid.org.pl/regranting2023

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

Projekt „Blżej Polski. Regranting. Wsparcie realizacji wydarzeń polonijnych za granicą” realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja.

koordynatorem konkursu drogą mailową za pośrednictwem poczty elektronicznej:

regranting2023@wid.org.pl
w poniedziałki, środy i piątki
w godzinach 10:00-14:00
telefonicznie: +48 605 643 376

we wtorki i czwartki w godzinach 20-22 i w soboty w godzinach 10:00-14:00 za pomocą aplikacji m.in. Messenger, WhatsApp, Viber.

6 Podstawowe zasady konkursu

6.1. Przydział środków na realizację grantów/małych projektów odbywać się będzie w ramach co najmniej dwóch naborów.

6.2. Jeden podmiot może złożyć maksymalnie 1 ofertę w konkursie. Środki na realizację zadania zostaną przekazane w formie dotacji celowej.

6.3. Łączna wartość środków planowanych do rozdysponowania w konkursie grantowym wynosi 500.000 zł (słownie: pięćset tysięcy zł). Fundacja zastrzega sobie możliwość niewydatkowania pełnej kwoty środków w razie braku rekomendacji Komisji konkursowej dla odpowiedniej liczby złożonych ofert.

6.4. Fundacja zastrzega sobie możliwość uruchamiania kolejnych naborów w ramach konkursu proporcjonalnie w ciągu roku w taki sposób, aby co najmniej 20% środków na wsparcie małych projektów przeznaczonych na oferty w IV kwartale 2023. Informacja o uruchomieniu kolejnych naborów będzie podana do wiadomości publicznej na stronie wid.org.pl/regranting2023 w celu zapewnienia jawności i uczciwej konkurencji.

6.5. Maksymalna kwota jednej dotacji wynosi:

10.000,00 PLN (słownie: dziesięć tysięcy zł). Nie jest dozwolone finansowanie jednego przedsięwzięcia w ramach dwóch małych projektów.

6.6. Regulamin nie wymaga wkładu własnego finansowego od realizatorów małych projektów.

7 Harmonogram konkursu

7.1. I naboru otwartego konkursu zostanie ogłoszona 15 maja 2023 r. Termin składania ofert w I naboru otwartego konkursu upływa 15 czerwca 2023 r. Ogłoszenie wyników I naboru otwartego konkursu nastąpi do 30 czerwca 2023 r. Terminy realizacji projektów w ramach I naboru otwartego konkursu i okres możliwego wydatkowania pieniędzy: nie wcześniej niż od 1 lipca 2023 r. i nie później niż do 30 listopada 2023 r.

7.2. Ostatni nabór otwartego konkursu zostanie ogłoszony 15 sierpnia 2023.

8 Sposób przygotowania i składania ofert

8.1. Ofertę w każdym naborze konkursu należy wypełnić na formularzu oferty przygotowanym przez Fundację i udostępnionym na stronie wid.org.pl/regranting2023.

8.2. Potwierdzenie rejestracji oferty z nadanym jej numerem zostanie przesłane oferentowi w ciągu 48 godzin od momentu wypełnienia oferty. W razie nieotrzymania wyżej wymienionego potwierdzenia e-mail oferent zobowiązany jest do kontaktu e-mail z Fundacją, ale nie później niż 15 czerwca 2023 r. do godz. 12.00 polskiego czasu (I nabór wniosków) lub odpowiednio do 15 września 2023 r. do godz. 12.00 polskiego czasu

(ostatni nabór wniosków).

8.3. Termin składania ofert w I naborze otwartego konkursu upływa dnia 15 czerwca 2023 r. Oferty złożone po terminie nie będą rozpatrywane. Termin składania ofert w ostatnim naborze otwartego konkursu upływa dnia 15 września 2023 r. Oferty złożone po terminie nie będą rozpatrywane.

9 Procedura wyboru ofert

9.1. Oferty złożone w ramach konkursu grantowego będą oceniane przez Komisję konkursową na podstawie Regulaminu konkursu i w oparciu o kryteria w nim określone.

10 Koszty kwalifikowane

10.1. Realizacja małego projektu będzie odbywać się na podstawie umowy podpisanej pomiędzy Fundacją a zleceniobiorcą.

11 Najważniejsze postanowienia umowy dotacji

11.1. Dotacje będą wypłacane w jednej transzy, niezwłocznie po podpisaniu umowy dotacji przez obie strony.

11.2. Przy realizacji projektu, prowadzeniu księgowości, a także administrowaniu środkami zleceniobiorca zobowiązany jest przestrzegać przepisów o rachunkowości obowiązujących w Polsce oraz w kraju, na terenie którego działa, realizuje dofinansowany projekt.

11.3. Obsługa finansowa dotacji będzie wymagała wydzielenia odpowiednich pozycji w księgowym planie kont oraz przechowywania wszystkich dokumentów finansowych w odrębnym segregatorze, oddzielnie od innych dokumentów finansowych niezwiązanych z dotacją.

12 Monitoring i ocena realizacji projektów

12.1. Fundacja udziela wsparcia we wszystkich działaniach realizowanych w ramach zadania publicznego „Blżej Polski. Regranting. Wsparcie realizacji wydarzeń polonijnych za granicą”. Dotyczy to zarówno przygotowywania ofert małych projektów przez podmioty aplikujące o wsparcie finansowe, samej realizacji małych projektów, jak i przygotowania sprawozdania z realizacji inicjatyw. 12.2. W trakcie realizacji małych projektów Fundacja będzie monitorować ich przebieg. Z przeprowadzonego monitoringu zostanie sporządzona dokumentacja tj. karty monitoringu.

12.3. Monitoring może polegać m.in. na wizytacjach przedstawicieli Fundacja w trakcie realizacji projektu, w terminie uzgodnionym przez strony lub żądaniu od zleceniobiorcy informacji dotyczących postępów i stanu realizacji małego projektu. Szczegóły dotyczące przebiegu monitoringu i oceny realizacji projektów oraz sposobu przygotowania sprawozdania zostaną opisane w umowie dotacyjnej zawartej pomiędzy Fundacją a zleceniobiorcą.

13 Postanowienia końcowe/ogólne

13.1. Fundacja dopuszcza możliwość wprowadzenia zmian do niniejszego Regulaminu ze względu na zapisy zawarte w umowie pomiędzy Fundacją i KPRM przekazanej Fundacji po ogłoszeniu konkursu. Regulamin wchodzi w życie z dniem ogłoszenia tj. 15 maja 2023 r. 9 Załączniki: Wzór oferty Wzór kosztorysu

Miło nam poinformować, że

Pani Jadwiga PARECKA

- założycielka i kierowniczka zespołu górali czadeckich "Watra", została w tym roku nagrodzona najważniejszą i najdłużej przyznawaną nagrodą w Polsce, w dziedzinie kultury ludowej. Jest to Nagroda im. Oskara Kolberga "Za zasługi dla kultury ludowej".

Zarząd główny obwodowego Towarzystwa Kultury Polskiej im.

Adama Mickiewicza, zespoły "Echo Prutu", "Wianeczek",

"Dolina Syretu", "Dolinianka" oraz redakcja

"Gazety Polskiej Bukowiny" gratulują Pani

Jadwidze tej nagrody za wysoką ocenę

Jej dorobku życiowego.

Pragniemy również przypomnieć,

że w 1981 roku, tę samą nagrodę w

kategorii zespołów otrzymał Zespół Górali

Bukowińskich „Watra”, który jest stałym

uczestnikiem Fstivalu

"Bukowińskie Spotkania".

Генетичний код українського народу єднає демократичний світ

18 ТРАВНЯ В УКРАЇНСЬКОМУ ДОМІ у Варшаві зібралися люди в українських вишиванках і в національному кримськотатарському одязі.

Відбулася зустріч з Ахтемом Сеїтаблаєвим та показ його фільму «Хайтарма» про депортацію кримських татар.

У зустрічі взяли участь уродженка Євпаторії, журналістка Польського радіо ЗЕРАМ та аташе з питань культури Посольства України в Польщі Яна КРИВОБОК.

Усі присутні вшанували пам'ять людей, закатованих тоталітарним радянським режимом. Світ пам'ятає незагоєну рану кримськотатарського народу. Так само світ

бачить, що 2014-го історія повторилася знову: Росія здійснює геноцид всього українського народу. І зупинити російську агресію зможе тільки перемога України та деокупація всіх українських територій, в тому числі і Криму. Тому в цей день, у День вишиванки - генетичного коду українського народу, всі українці єднаються довкола своєї країни та своєї історії. Українці і кримські татари - народ України, народ зі спільними цінностями, народ, що виборює перемогу над російським агресором для безпеки Європи та всього демократичного світу.

PRZEPISY

Dania z truskawkami

Knedle

Składniki: ziemniaki ugotowane 500 g, mąka pszenna 200 g, jajka 2 szt., truskawki 500 g, sól, cukier, sól, cukier.

Przygotowanie: Ugotowane ziemniaki przeciśnij przez prasę. Do ziemniaków dodaj mąkę, szczyptę soli i cukru oraz jajka. Wszystkie składniki dokładnie połącz w jednolitą masę. Z ciasta uformuj wałek i pokrój go na niewielkie kawałki ciasta. Z każdego kawałka ciasta uformuj placuszek, w jego środek włóż oczyszczoną truskawkę i zlep brzegi ciasta jak na pierogi. W dłoniach z każdego "pieroga" uformuj kształtne kulki. Knedle partiami wkładaj do wrzącej wody i gotuj je około 5 minut. Po tym czasie wyjmij je z wody łyżką cedzakową.

Gotowe knedle podawaj na ciepło posypane cukrem pudrem lub polane jogurtem naturalnym.

Zupa

Zupa truskawkowa - to letni, owocowy chłodnik, który idealnie pasuje na upalne dni. Najlepiej smakuje podany z zimnym makaronem lub delikatnymi lanymi kluseczkami.

Składniki: truskawki 600 g, cukier 3 łyżki, kisiel (proszek) 1 łyżka makaron bezjajeczny 60 g.

Przygotowanie: Makaron ugotuj, według instrukcji na opakowaniu, odcedź i wypłucz pod zimną wodą.

Truskawki umyj i lekko pokrój. Gotuj truskawki ze szklanką wody około 3 minuty. Następnie zblenduj truskawki. Kisiel rozmieszaj z 3/4 szklanki zimnej wody i dodaj do truskawek i dokładnie wymieszaj. Podgrzewaj truskawki, aż trochę zgęstną.

Wystudź zupełnie truskawkową i podawaj z makaronem.

Naleśniki

Składniki: mąka pszenna 200 g, jajka 2 szt., mleko 3,2% 250 ml, mietanka kremowa 30% 150 g, truskawki 500 g.

Przygotowanie: Jajka wybij do miski i roztrzep widelcem. Szklanekę mleka połącz z tą samą ilością wody gazowanej. Dodawaj naprzemiennie małe ilości mąki i mleka z wodą do masy jajecznej. Energicznie mieszaj ciasto na naleśniki. Dodaj szczyptę soli.

Porcje ciasta naleśnikowego wylewaj na rozgrzaną patelnię nasmarowaną olejem. Usmaż naleśniki z dwóch stron.

Truskawki umyj i pokrój na 4 części. Przygotowane truskawki układaj na gotowe placki naleśnikowe i zawij je w rulon. Gotowe naleśniki polej śmietanką.

Smoothie

Składniki: truskawki 450 g, sok z cytryny 100 ml, banan 150 g (-1 mała szt.).

Przygotowanie: Truskawki umyj i obierz z szypulek wrzuć do kielicha blendera. Dodaj sok z cytryny całość zblenduj. Banana obierz i pokrój na mniejsze kawałki, dodaj do pozostałych składników i zblenduj na gładką masę. Smoothie przelej do szklanek.

Parafait

Składniki: truskawki 250 g, cukier 125 g, żółtko jajka 4 szt., śmietanka kremowa 30% 350 g, pistacje 50 g.

Przygotowanie: Truskawki umyj, osusz, usuń z nich szypułki i zmiksuj

na gładką masę z 50 g cukru. W garnku zagotuj niewielką ilość wody, przykryj go miską o nieco większej średnicy. Do miski włóż żółtka jaj i ubij je mikserem na puszystą masę. Następnie cały czas miksując żółtka, dodaj do nich pozostały cukier i miksuj, aż do połączenia składników.

Masę z żółtek pozostaw do przestudzenia.

Schłodzoną śmietanę ubij na sztywną pianę i połącz ją z masą z żółtek.

Formę do pieczenia wyłóż folią spożywczą, na folię włóż 1/3 masy śmietanowo-jajecznej i całość włóż na 30 minut do zamrażalnika.

Po tym czasie formę wyciągnij, wlej przygotowany mus truskawkowy oraz ma masę truskawkową pozostałych krem na bazie śmietany i jajek.

Krem śmietanowo-jajeczny posyp posiekanymi pistacjami.

Blaszkę wstaw do zamrażarki na około 4 godziny.

Po tym czasie deser podawaj z ulubionymi dodatkami.

GAZETA POLSKA Bukowiny

«Газета польська Буковини»

Реєстр. св-во серія ЧЦ №346-26р

Засновник: Чернівецька обласне Товариство польської культури ім. А.Міцкевича

Вydawca: Redakcja czasopisma «Bukowina».

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Projekt wspierany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2021

Projekt „Polskie media na Ukrainie 2021-2022” realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja.

Rada Redakcyjna:

Władysław STRUTYŃSKI
Antonina TARASOWA
Regina KAŁUSKI

Olga RUSNAK
Maria MALICKA
Korina ZOZULA
Walentyna WYSZNIAK

Adres redakcji:

58000 Czerniowce, ul. Ukraińska 22 p. 22.
Adresa redakції: 58000 м. Чернівці,
вул.Українська, 22, к.22.
Tel.: 0372/ 52-47-37, tel./fax: (0372) 55-26-59.

Strona internetowa Obwodowego TKP im. Adama Mickiewicza oraz „Gazety Polskiej Bukowiny” www.bukpolonia.cv.ua

Zespół redakcyjny:

Antonina TARASOWA
(Redaktor Naczelny)
Władysław Strutyński,
Łucja Uszakowa,
Sergij Szwydiuk,
Artur Oskwarek,
Maryna Łysiuk,
Tomasz Kałuski,
Walentyna Karpiak.

«Газета польська Буковини»
виходить раз на місяць.

Газета розповсюджується через первинні організації Товариства польської культури ім. А.Міцкевича і продається у римо-католицькому костелі в Чернівцях та у костелах області.

Ціна договірна.